

Tisková zpráva

27. listopadu 2017

K okamžitému zveřejnění

Český svaz ochránců přírody pomáhá botanickému unikátu východních Čech

Český svaz ochránců přírody usiluje o vykoupení několika pozemků v přírodní rezervaci Zbytka. Chtěl by zde obnovit cenné slatě, střední les a tůně pro kuňky. Veřejná sbírka na výkup je v „poločase“.

Zbytka – zvláštní a přitom velmi příhodné jméno pro kousek přírody na Náchodsku, mezi Českým Meziříčím a Bohuslavicemi. Už pouhý pohled do mapy napoví, že jde o zbytek čehosi, co snad kdysi bylo všude, ale dnes je to již bez nadsázky raritou. Všude kolem jen pole, vsi a sem tam nějaký souvislý lesík. A tady, na břehu říčky Dědiny, najednou skoro deset hektarů nepravidelně seskládaných „fleků“, mozaika luk a drobných lesíků. A ne ledajakých, nýbrž přírodovědně velmi cenných. Několik různých typů přírodě blízkých lesů, vlhké a sušší louky plné vzácných druhů rostlin a hmyzu, meandrující říčka, zbytek unikátních slatinišť...

Však botanici považují Zbytka za jednu z nejcennějších lokalit východních Čech. Nalezeno zde bylo na 700 druhů rostlin, z těch nejvzácnějších možno uvést alespoň violku vyvýšenou, huseník hajní či zvonečnick hlavatý, z těch atraktivnějších několik druhů orchidejí nebo kosatec sibiřský. Pozadu však nezůstává ani živočišstvo. Žije zde řada vzácných druhů brouků (asi nejvzácnější nápadně červený lesák rumělkový), motýlů a dalšího hmyzu, obojživelníci (kuňka ohnivá „může za to“, že je Zbytka zařazena mezi evropsky významné lokality), plazi, z ptáků například slavík nebo žluva.

Různé změny v hospodaření a změny v krajině během 20. století daly Zbytkám nejednu ránu. Zalesnění nejcennějších slatin, rozorání části luk, meliorace. Přesto jde stále o nesmírně zajímavé území. Od roku 1994 jsou Zbytka přírodní rezervací. Díky tomu se podařilo mimo jiné ochránit a obnovit zdejší louky, které jsou dnes ve výborném stavu. Nepodařilo se však zatím obnovit ona již zmíněná slatiniště, kdysi perlu této lokality. Z původních minimálně 8 hektarů dnes přežívá několik stovek metrů čtverečních. Obnova je možná, znamená však razantní zásah do lesních porostů, které na jejich místě za poslední půlstoletí vznikly. A to není možné bez aktivní spolupráce vlastníků pozemků. Právě proto se Český svaz ochránců přírody rozhodl využít nabídky na odkoupení pozemků ve střední části rezervace. Na části pozemků mimo bývalé slatiniště by pak chtěl obnovit tzv. selský les, tedy řídký světlejší porost důležitý pro přežití řady druhů vzácného hmyzu, a v malých opukových lůmcích zkusit vytvořit tůně pro kuňky a další obojživelníky.

Zatím máme na výkup něco málo přes 100.000 Kč. Zejména díky kolegům z České botanické společnosti, kteří pojali akci jako memoriál za začátkem letošního roku zesnulého kolegu doktora Aleše Hájka, který výzkumu a snahám o záchranu Zbytek věnoval takřka celý život. Patří jim za to velký dík. Jsme tedy v „poločase“. Chcete-li pomoci s nashromážděním druhé poloviny potřebné částky, můžete tak učinit na účet veřejné sbírky Místo pro přírodu (9999922/0800) pod specifickým symbolem 112. Všem dárcům, kteří přispěli nebo se chystají přispět, moc děkujeme.

Více informací o kampani na výkup Zbytek naleznete na stránkách místního pozemkového spolku: www.jarojaromer.cz/bude-mit-smutny-pribeh-jedne-cenne-prirodni-rezervace-prece-jen-stastnejsi-konec, krásné povídání o lokalitě pak na serveru o přírodě východních Čech <http://bohemiaorientalis.cz/zbytka>.

Bližší informace poskytnete:

- o lokalitě a záměrech na ní – David Číp, Velkojaroměřský pozemkový spolek – 603 847 189
- o kampani Místo pro přírodu – Jan Moravec, koordinátor kampaně – 777 063 340

Fotografie ke stažení na www.mistoproprirodu.cz/wp-content/uploads/2017/11/zbytka.zip